

1927-től az Orsz. Színészegyesület tanácsának tagja.

Szathmáry József. Ez volt Szigligeti Ede családi neve. (L. o.)

Szathmáry Károly, (Péterfalvi), író, sz. 1831. jul. 24-én, Szilágysomlyón, — megh. 1891. jan. 14-én, Budapesten. Művelt köznemes szülőktől származott. Iskoláit Zilahon, Somlyón és Kolozsvárott járta. 1848-49-ben több csatában vett részt. Irodalmi munkássága rendkívül nagy. Színművei: „Lukánusz”, dr. 5 felv. „A Kenediek”, dr., 1860, — „Csák Máté”, dr, amelyeket a Nemz. Színházban adtak elő. „Mátyás király Erdélyben” c. darabját 1864 nyarán Nagyenyeden műkedvelők mutatták be. „Az asszony komédiája” könyvdrama, „Az ember tragédiájá”-nak mondhatni: paródiája.

Szathmáry Károly (jobbatelki), színész, igazgató, író, sz. 1835 dec. 2-án Sátorlajuhelyen, megh. 1916. jan. 21-én, Szentendrén. Szülei: Sz. Dániel és Farkas Lujza, színészek voltak (L. o.). 1842-48-ig Pesten járt gimnáziumba, közben mint gyermekszereplő is működött, majd lement Szegedre atyját is meglátogatni, midőn épp a szabadságharc kezdődött: erre ő is bevonult a III. honvédszászlóalj VI. századához és az első expedícióval a szerbek ellen indult. Itt érte az első agyulövés édesatyját. — Gyermekkora miatt áthelyezték a tűzerekhez, így került a felső táborba, Görgey, később Klapka hadtestéhez, hol 17 csatát közdött végig. A világosi fegyverletétel után Hellmann József guerilla-őrnaggyal visszament az ellenséges táboron keresztül Komáromba, azután mint komáromi kapituláns Pestre jött édesanyjához, hogy tanulmányait folytathassa, de mert honvéd volt, nehézségeket gördítettek elé. 1849 okt. 10-én felcsap színésznek Kecskeméten, ahol Latabár Endre, — Tóth József és Döme Lajos egyesített szintársulata működött. A városház termében állt a színpad, itt tette első kísérletét a „Szökött katoná”-ban, a szabó-inas szerepében. Tehetségét csakhamar felismerték és teret nyitottak szárnybontására, úgy, hogy már

1855-ben mint elsőrendű színésszel, találkoztunk vele, Pápán, azután Nagyváradon, Kolozsvárt, Aradon, Győrött, Kassán, Szegeden működik. 1859-ben szintársulatot szervezett. 1860-ban Kassáról a Nemzeti Színházhoz szerződtek. 1865. nov. havában Kolozsvárra megy, ahol művezető lett. 1869. okt. 29-én mint vendég fellépett a Nemzeti Színházban, a „Rosszul őrzött leányok” c. vj-ban, mint Vermandois, 31-én a „Kisérlet” Fodrák Miska szerepében. Ez időben újra igazgató volt. 1870. április havában megfordul Nyiregyházán, 1871-ben Miskolcon, Nagykállón, Beregszászon stb. 1872 szeptember 16-án újra vendégszerepel a Nemzeti Színházban, a „Csapodár” című vj-ban. 1873-73 nyarán Szolnokon jár, 1875 márc. havában Sepsziszentgyörgyön, november havában pedig Szegeden volt, ahol 1876. jan. 25-én Lukácsy Sándor: „Honvédcsalád”-jában jubilált. Ez év nyarán Temesváry Lajos budai társulatának tagja. 1877. máj. 15-én ő lesz a budai színikör igazgatója és az „Egy huszárkáplár Bécsben” című bohózzal kezdte meg a szezonját. — Ez év dec. havában Marosvásárhelyt működött. Szegeden 1880 febr. 11-én megüli 30 éves jubileumát „A pupos” c. fr. vj Mequilt szerepében. 1881-82 telén Székesfehérvárott működik társulatával, 1884 okt. 1-én Hubay Gusztávval egyesülve Pancsován működik. 1886 máj. havában Miklóssy Gyulával és Arányi Dezsővel konzorcionális szintársulatot alakítva Beregszászon játszik. — 1889 nov. 26-án Ujpesten megüli 40 éves jubileumát a „Fenn az ernyő, nincsen kas” c. vj.-ban. 1892. nov. havában Zomborban, 1898 telén Székesfehérvárott működik, ahol ismét jubilált (dec. 27. a „Robin orvos” és a „Kölcsönkért feleség” c. vj.-ban.) 1909 okt. 9-én Szentendrén műkedvelőkkel megüli 60 éves művészi jubileumát. — Sz. a tollat is kitünően forgatta. Írt egy könyvet: „Régi szép idők” cím alatt. (Ismerteti: „Színészek Lapja”, 1898. jan. 30. Rakodczay Pál.) Színművei: „A kápolnai csata és Kossuth Lajos bucsuja Orsovánál”. Tört. korrajz 4 f. — „A falu bolondja”. „Bem apó”. Tört színmű 1896. „Goldstein Száli”. — „Szent Péter